

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سلسله عقیده اسلام ۲۵

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على
رسول الله و على آله و اصحابه الى يوم الدين و
اما بعد :

حقوق پیامبر صلی الله علیه وسلم بر امتش بسیار است بیان
تعدادی از آنها که بر امت واجب است و از حقوق تمام
پیامبران می باشد که جاه و منزلت آنهاست، قبلاً گذشت. و
آنچه اینجا بیان می شود بعضی از حقوق خدا صلی الله علیه
وسلم پیامبر صلی الله علیه وسلم بر امتش می باشد که

عبارتند از:

۱. ایمان تفصیل و مبسوط به نبوت و رسالت او و اعتقاد به
اینکه رسالت او نسخ کننده تمام رسالتهای گذشته است. و
مقتضای آن تصدیق کردن در آنچه خبر داده و اطاعت
کردن در آنچه به آن امر نموده و دوری کردن از آنچه نهی
نموده، می باشد و الله تعالی را جز به آنچه تشریع نموده
عبادت نکنیم که کتاب و سنت بر آن شاهد است. الله تعالی
می فرماید:

﴿فَقَامِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنُّورِ الَّذِي أَنْزَلْنَا﴾ (تغابن ۸)

«به خدا و رسولش و نوری که نازل کردیم، ایمان بیاورید»
و می فرماید:

﴿فَقَامِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ آلِ النَّبِيِّ الَّذِي يُمْرُؤُا بِاللَّهِ
وَكَالِمَتِهِ وَأَتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ﴾ (۱۵۸)

(اعراف ۱۵۸) «ایمان بیاورید به رسولی که پیامبری درس
نخوانده است و به خداوند و کلماتش ایمان دارد، ایمان
بیاورید و از او پیروی کنید تا هدایت یابید».

و می فرماید: ﴿وَمَا آتَانَكُمْ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ
عَنْهُ فَأَنْتَهُوا﴾ (حشر ۷)

«و آنچه رسول (خدا) به شما می دهد، برگیرید. و از آنچه که
شما را از آن باز دارد اجتناب کنید»

و از ابن عمر م روایت است که رسول الله صلی الله علیه

وسلم می فرمایند: «أَمَرْتُ أَنْ أَقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى

يَشْهَدُوا أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ

وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ فَإِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ

عَصِمُوا مِنِّي دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ إِلَّا بِحَقِّ

الْإِسْلَامِ وَحَسَابُهُمْ عَلَى اللَّهِ» «از طرف خدا به من

امر شده است تا زمانی که مردم به یگانگی الله و به حقانیت

رسالت محمد صلی الله علیه وسلم شهادت ندهند و نماز را

اقامه نکنند و زکات ندهند، با آنان جهاد کنم. ولی هنگامی

که این کارها را انجام دادند، مال و جان آنها در برابر

هر گونه تعرضی محفوظ خواهد ماند مگر در حقی که اسلام

تعیین کرده است. و حساب آنان با خداست». مسلم (۲۲).

۲. ایمان داشتن به اینکه رسول الله صلی الله علیه وسلم

رسالتش و امانتش را به طور کامل ادا نموده و امت را پند و

اندرز داده است. هیچ خیر و نیکی نیست مگر اینکه امت را

از آن باخبر کرده و به انجام آن تشویق نموده است و هیچ

شر و بدی نیست مگر اینکه امت را از آن نهی نموده و

بر حذر داشته است. الله تعالی می فرماید: ﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ

لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ

دِينًا﴾ (مائده ۳)

«امروز دینتان را برای شما کامل کردم و نعمتم را بر شما

تمام نمودم و راضی شدم که اسلام دینتان باشد».

و از ابودرداء روایت است که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمودند: «. وَإِيْمُ اللَّهِ لَقَدْ تَرَكْتُكُمْ عَلَى مَثَلِ الْبَيْضَاءِ لَيْلَهَا وَنَهَارَهَا سَوَاءٌ » (سنن ابن ماجه ۵) و قد شهد للنبي بالبلاغ أصحابه في أكبر مجمع لهم يوم أن خطبهم في حجة الوداع خطبته البليغة فبين لهم ما أوجب الله عليهم وما حرم عليهم وأوصاهم بكتاب الله إلى أن قال لهم: «وأنتم تسألون عنى فما أنتم قائلون». قالوا: نشهد أنك قد بلغت وأدیت ونصحت. فقال بإصبعه السبابة يرفعها إلى السماء وينكتها إلى الناس: «اللهم اشهد اللهم اشهد ثلاث مرات». (مسلم ۱۲۱۸) وقال أبو ذر: (لَقَدْ تَرَكْنَا مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَمَا يُحَرِّكُ طَائِرٌ جَنَاحَيْهِ فِي السَّمَاءِ إِلَّا أَذَكَّرَنَا مِنْهُ عِلْمًا) (قسم به خدا شما را در حالتی از روشنگری ترک کردم که شب و روز آن مثل هم است). صحابه در بزرگترین مجتمع در روزی که پیامبر در حجة الوداع آن خطبه شیوا را خواند برای آنها آنچه را که خداوند بر آنها واجب نموده و آنچه را که بر آنها حرام کرده، بیان نمود، بر پیامبر صلی الله علیه وسلم شهادت دادند که آن را ابلاغ کرده است و پیامبر صلی الله علیه وسلم آنها را به کتاب خدا توصیه نمود تا آنجا که به آنها فرمود: «و از شما در باره من خواهند پرسید پس شما چه می گوئید؟» گفتند: شهادت می دهیم که پیام حق را به ما رساندی و امانت الهی را ادا نمودی و خیر خواه ما بودی. پیامبر صلی الله علیه وسلم در حالیکه با انگشت سبابه به آسمان بلند می کرد و به مردم اشاره می نمود فرمود: «پروردگارا شاهد باش، پروردگارا شاهد باش، پروردگارا شاهد باش». ابوذر رضی الله عنه گفت: «محمد پروردگارا شاهد باش».

صلی الله علیه وسلم در حالی ما را ترک نمود که هیچ پرنده ای با بالهایش در آسمان پرواز نمی کرد مگر اینکه ما را از آن آگاه کرد». و آثار در این باره از سلف رحمهم الله بسیار است. مسند امام أحمد: ۵ / ۱۵۳. ۳. محبت داشتن نسبت به محمد صلی الله علیه وسلم و او را از خود و تمام مخلوقات بیشتر دوست بداریم. محبت داشتن نسبت به تمام انبیاء و رسولان واجب است و برای پیامبر ما صلی الله علیه وسلم باید بیشتر از همه باشد. برای همین، واجب است که محبت او را بر محبت تمام مردم از فرزندان، آباء و اجداد و سایر نزدیکان مقدم بداریم بلکه باید محبت او را بر خود نیز جلو اندازیم. الله تعالی می فرماید: «قُلْ إِنْ كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسْكِنٌ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ» (توبه ۲۴) «بگو اگر پدران، پسران، برادران و زنان و خاندان شما و اموالی که گرد آورده اید و تجارتی که از کسادش بیمناکید و سراهایی را که خوش می دارید نزد شما از خدا و پیامبرش و جهاد در راه او دوست داشتنی تر است پس منتظر باشید تا فرمان خداوند فرا می رسد. و خداوند گروه فاسقان را هدایت نمی کند».

خداوند محبت رسولش صلی الله علیه وسلم را قرین محبت خود کرده است و هر کس مال، خانواده و فرزندش را از

خدا و رسولش بیشتر دوست داشته باشد آنها را به این وعده می دهد: «فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ» (پس منتظر باشید تا فرمان خداوند فرا می رسد. و خداوند گروه فاسقان را هدایت نمی کند» و در صحیحین از انس رضی الله عنه روایت است که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمودند: «لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ» (کسی از شما، نمی تواند مؤمن (واقعی) باشد، تا اینکه من نزد او از پدر، فرزند و همه مردم، محبوبتر نباشم» بخاری (۱۵)، و مسلم (۴۴)

و از عمر رضی الله عنه روایت است که او به پیامبر صلی الله علیه وسلم گفت: «يَا رَسُولَ اللَّهِ لَأَنْتَ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ إِلَّا مِنْ نَفْسِي فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْكَ مِنْ نَفْسِكَ فَقَالَ لَهُ عُمَرُ فَإِنَّهُ الْآنَ وَاللَّهِ لَأَنْتَ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ نَفْسِي فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْآنَ يَا عُمَرُ» (عمر رضی الله عنه عرض کرد: ای رسول خدا! شما نزد من از هر چیز دیگری جز خودم، محبوبتر هستید. پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمود: «سوگند به ذاتی که جانم در دست اوست باید مرا از خود نیز بیشتر دوست بداری» عمر رضی الله عنه گفت: سوگند به خدا که تو هم اکنون برای من از خودم هم محبوبتری. نبی اکرم صلی الله علیه وسلم فرمود: اکنون ای عمر ایمانت کامل شد». بخاری (۶۶۳۲).

۴. تعظیم، بزرگداشت و گرامی داشتن پیامبر صلی الله علیه وسلم . و این از حقوق پیامبر صلی الله علیه وسلم می باشد که خداوند در کتابش واجب نموده است. الله تعالی می فرماید: ﴿لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ﴾ (فتح ۹) «تا به الله و رسولش ایمان آورند و او را یاری دهید و ارج نهید» و می فرماید: ﴿فَالَّذِينَ ءَامَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنْزِلَ مَعَهُ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾ (اعراف ۱۵۷)

«کسانی که به او ایمان آوردند و بزرگش داشتند و یاری کردند و نوری را که با او نازل شده است، پیروی نمودند آنان هستند که رستگارند».

ابن عباس می گوید: "تعزروه: تجلوه. وتوقروه: تعظموه" "تعزروه یعنی او را بزرگ داشتند وتوقروه یعنی او را تعظیم کردند". قتاده میگوید: "تعزروه: تنصروه. وتوقروه: أمر الله بتسويده" "تعزروه یعنی او را یاری دادند وتوقروه یعنی خداوند به بزرگ داشتن او امر نمود" و الله تعالی می فرماید: ﴿يَتَأْتِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْدِرُوا عَلَىٰ يَدَيْ اللَّهِ وَرَسُولِهِ﴾ (حجرات ۱)

«ای کسانی که ایمان آورده اید در برابر خدا و رسولش پیشی مجوید»

و می فرماید: ﴿لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا﴾ (نور ۶۳)

«خطاب کردن پیامبر را در میان خود مانند خطاب کردن بعضی از بعضی دیگر قرار ندهید».

مجاهد می گوید: "أمرهم أن يدعوه يا رسول الله في لين وتواضع ولا يقولوا يا محمد في تجهم" "به آنها امر شد که او را با نرمی و تواضع و با کلمه یا رسول الله بخوانند و با حالت ترش رویی و گرفته نگویند ای محمد». و اصحاب پیامبر صلی الله علیه وسلم را می توان به عنوان بهترین نمونه در تعظیم و بزرگداشت پیامبر صلی الله علیه وسلم مثال زد. اسامه بن شریک گوید: "أتيت النبي

صلى الله عليه وسلم وأصحابه حوله كأنما على رؤوسهم الطير" «وقتی پیامبر صلی الله علیه وسلم می آمد اصحاب او پیرامونش طوری بی حرکت بودند گویی اینکه بر سرشان پرندۀ ای است». تعظیم و بزرگداشت پیامبر صلی الله علیه وسلم بعد از وفاتش به مانند تعظیم و بزرگداشت او در حیاتش واجب است. قاضی عیاض

می گوید: "واعلم أن حرمة النبي صلى الله عليه وسلم بعد موته، وتوقيره وتعظيمه، لازم كما كان حال حياته، وذلك عند ذكره صلى الله عليه وسلم، وذكر حديثه وسنته، وسماع اسمه وسيرته، ومعاملة آله وعترته، وتعظيم أهل بيته وصحابته" «بدان و آگاه باش که حرمت پیامبر صلی الله علیه وسلم، تعظیم و بزرگداشت او بعد از وفات به مانند زمان حیاتش واجب است و آن شامل هنگام یاد کردن از او، حدیث و سنتش، شنیدن نام و شرح زندگانی اش، معامله کردن با آل و خویشاوندانش، و احترام گذاشتن به اهل بیت و اصحابش می شود».

۵. بسیار بر پیامبر صلی الله علیه وسلم درود و سلام فرستادن. همانگونه که الله به آن امر می کند: ﴿إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ

و از علی رضی الله عنه روایت است که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمودند: «الْبَخِيلُ الَّذِي مَن ذُكِرَتْ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ عَلَىَّ» «بخیل و خسیس کسی است هنگامی که اسم من برده می شود بر من صلوات نمی فرستد» ترمذی (۳۵۴۶)

﴿يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾ (احزاب ۵۶)

«خداوند و ملائکه او بر پیامبر درود می فرستند ای کسانی که ایمان آورده اید بر او درود و سلام بفرستید».

مبرد می گوید: "أصل الصلاة: الترحم، فهي من الله رحمة. ومن الملائكة رقة واستدعاء للرحمة من الله" «صلاة در اصل به معنی مهربانی است و این از جانب خداوند رحمت و از جانب ملائکه شفت و مهربانی است و درخواست رحمت خداوند را می کنند». از عبدالله بن عمرو بن عا صلی الله علیه وسلم م روایت است که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمودند: «مَنْ صَلَّى عَلَىَّ صَلَاةً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ بِهَا عَشْرًا» «هر کس بر من یک صلوات بفرستد خداوند بخاطر آن بر او ده صلوات می فرستد». مسلم (۳۸۴).

درود و سلام فرستادن در حق تمام پیامبران مشروع است و در حق پیامبر ما صلی الله علیه وسلم واجب تر و از بزرگترین حقوق او بر امت می باشد و این بر آنها واجب است. برای همین ما آن را در اینجا از جمله حقوق خا صلی الله علیه وسلم او بر امتش بیان کردیم. علما بر واجب بودن درود بر پیامبر صلی الله علیه وسلم تصریح کرده و بعضی از آنها اجماع را بر آن نقل نموده اند. قاضی عیاض می

گوید: "اعلم أن الصلاة على النبي صلى الله عليه وسلم

وسلم فرض علی الجملة، غیر محدد بوقت لأمر الله تعالى بالصلاة عليه، وحمله الأئمة والعلماء علی الوجوب وأجمعوا عليه " «بدان که درود

فرستادن بر پیامبر صلی الله علیه وسلم بر همه واجب است و زمان مشخصی برای آن تعیین نشده است بخاطر اینکه الله تعالی به صلوات فرستادن بر او امر می کند و امامان و علما آن را بر واجب بودن، حمل کرده اند و بر آن اجماع کرده اند».

۶. اقرار کردن به آنچه برای او از صفات عالی، ویژگیهای منحصر به فرد، درجات عالی و رفیع ثابت است که تعدادی از آنها را در اول این مبحث بیان کردیم و صفات دیگر از آنچه نصو صلی الله علیه وسلم بر آن دلالت دارند. و تصدیق نمودن تمام آنها و ثنا و ستایش نمودن بر او به وسیله آن و منتشر کردن آن در بین مردم، یاد دادن آن به کودکان و رشد و نما کردن آنها بر محبت و بزرگداشت او و شناخت بزرگی و جلال او نزد پروردگار عزوجل (از وظایف هر مسلمان است).

۷. دوری نمودن از افراط و زیاده روی در حق او و حذر کردن از آن زیرا در آن بزرگترین اذیت و ناراحتی برای پیامبر صلی الله علیه وسلم وجود دارد. الله تعالی به پیامبرش صلی الله علیه وسلم امر می کند که امت را با این سخن مورد خطاب قرار دهد:

«قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهُ وَاحِدٌ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا» (کهف ۱۱۰)

«بگو که من انسانی چون شما هستم، جز اینکه به من وحی می شود و همانا معبود به حق شما، معبود یگانه است هر کس امید به لقای پروردگارش داشته باشد، بایستی عمل صالح انجام دهد و هیچ کس را در عبادت پروردگارش شریک نگرداند»

و می فرماید: «قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ إِنِّي مَلَكٌ إِن أَتَّبِعْ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ» (انعام ۵۰)

«بگو نمی گویم که گنجینه های خداوند نزد من است و من علم غیب نمی دانم و نمی گویم که ملائکه هستم جز آنچه به سوی من وحی می شود پیروی نمی کنم».

خداوند به پیامبرش صلی الله علیه وسلم امر می کند که برای امتش بیان دارد که او فرستاده ای از جانب اوست و چیزی از مقام ربوبیت به او تعلق ندارد و او ملائکه نیست جز اینکه او از دستور و وحی پروردگارش تبعیت می نماید.

همانگونه که پیامبر صلی الله علیه وسلم امتش را از افراط در مورد او و تجاوز نمودن در مدح و ثنای او برحذر می دارد.

در صحیح بخاری از عمر بن خطاب رضی الله عنه روایت است که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمودند: «لَا تَطْرُقُونِي

كَمَا أَطْرَبَ النَّصَارِيُّ ابْنَ مَرْيَمَ فَإِنَّمَا أَنَا عَبْدُهُ فَقُولُوا عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ» «در مدح و ثنای من به مانند

نصاری در باره عیسی بن مریم از حد تجاوز نکنید بلکه من بنده او هستم بگوئید: عبدالله و رسول او». بخاری (۳۴۴۵)

از ابن عباس رضی الله عنه روایت است که: (جاء رجل إلى النبي صلى الله عليه وسلم فراجعه في بعض الكلام فقال: ما شاء الله وشئت! فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم

«أَجْعَلْتَنِي لِلَّهِ نَدًا بَلْ مَا شَاءَ اللَّهُ وَحْدَهُ» «مردی پیش پیامبر صلی الله علیه وسلم آمد و بعضی از سخنانش را برای او بازگو نمود. پس گفت: هر چه خدا و شما بخواهید! رسول الله صلی الله علیه وسلم به او فرمود: آیا مرا با خداوند شریک قرار می دهی بلکه بگو آنچه خداوند به تنهایی بخواهد». سنن ابن ماجه (۲۱۱۷).

پیامبر صلی الله علیه وسلم از افراط کردن در حق او و بالاتر بردن از مقامی که لایق به خودش نیست از آنچه خدا صلی الله علیه وسلم پروردگار عزوجل می باشد، برحذر داشته است. و در این نوعی اخطار و آگاهی نسبت به سایر انواع غلو و افراط است. غلو و افراط در حق پیامبر صلی الله علیه وسلم در تمام صورتها و اشکالش حرام است. و از صورتهای غلو در حق پیامبر صلی الله علیه وسلم که منجر به شرک می شود این است که شیخ صلی الله علیه وسلم در دعایش به او توجه نماید و بگوید: «يَا رَسُولَ اللَّهِ افْعَلْ لِي كَذَا وَكَذَا» «ای رسول خدا این و آن را برای من انجام بده».

این نوع دعا و دعای عبادت صحیح نیست که آنها را برای غیر خداوند بکار برد. و از صورتهای غلو و افراط در حق پیامبر صلی الله علیه وسلم قربانی کردن، نذر نمودن، طواف بدور قبرش نمودن، و قبله قرار دادن قبرش در نماز می باشد که همه اینها حرام است زیرا عبادت هستند و خداوند نهی نموده که چیزی از انواع عبادت را برای احدی از مخلوقاتش قرار دهند. الله عزوجل می فرماید: «قُلْ إِن صَّلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٢٩﴾ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٣٠﴾» (انعام ۱۶۲-۱۶۳)

«بگو نماز، قربانی، زندگی و مرگم برای الله پرورگار عالمیان است برای او شریکی نیست و به آن امر شده ام و من نخستین مسلمانم».

۸ و از جمله حقوق پیامبر صلی الله علیه وسلم محبت داشتن نسبت به اصحاب، اهل بیت و همسران او و دوست داشتن همه آنهاست و ما را از بد گفتن نسبت به آنها، دشنام دادن یا طعن زدن به آنها به وسیله چیزی بر حذر داشته است.

خداوند بر این امت دوستی اصحاب پیامبرش را واجب کرده و کسانی که بعد از آنها می آیند برای آنها طلب استغفار می کنند و از خداوند می خواهند که در دلهایشان نسبت به آنها کینه و بغض قرار ندهد. خداوند بعد از ذکر مهاجرین و انصار می فرماید:

﴿وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ﴾ (حشر ۱۰)

«و کسانی که بعد از آنها آمدند و می گویند: پروردگارا بر ما و بر برادران ما که در ایمان بر ما پیشی گرفتند ببخش و در گذر و در دلهایمان نسبت به کسانی که ایمان آورده اند کینه ای مگذار پروردگارا همانا تو رؤوفی مهربانی» و الله تعالی در حق خویشاوندان رسول و اهل بیتش صلی الله علیه وسلم می فرماید: ﴿قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى﴾ (شوری ۲۳)

«بگو من بخاطر آن بر شما اجر و پاداشی نمی خواهم مگر دوستی در باره خویشاوندانم».

در تفسیر آیه آمده: "قل لمن اتبعك من المؤمنين لا أسألكم على ما جئتكم به أجراً إلا أن تودوا قربائتي" «به کسانی از مؤمنان که از تو تبعیت می کنند بگو

که من بر آنچه برای شما آورده ام اجر و پاداشی نمی خواهم جز اینکه حق خویشاوندان مرا ادا کنید». مسلم در صحیحش از زید بن ارقم رضی الله عنه روایت نموده که رسول الله صلی الله علیه وسلم بلند شد و برای مردم خطبه خواند و فرمود: «أَمَّا بَعْدُ أَنَا أَيُّهَا النَّاسُ فَإِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ

يُوشِكُ أَنْ يَأْتِيَ رَسُولُ رَبِّي فَأُجِيبُ وَأَنَا تَارِكٌ فِيكُمْ ثَقَلَيْنِ أَوَّلَهُمَا كِتَابُ اللَّهِ فِيهِ الْهُدَى وَالنُّورُ فَخُذُوا بِكِتَابِ اللَّهِ وَاسْتَمْسِكُوا بِهِ فَحُتَّ عَلَيَّ كِتَابُ اللَّهِ وَرَغِبَ فِيهِ ثُمَّ قَالَ وَاهْلُ بَيْتِي أَذْكُرْكُمْ اللَّهُ فِي أَهْلِ بَيْتِي أَذْكُرْكُمْ اللَّهُ فِي أَهْلِ بَيْتِي

«ای مردم آگاه باشید که همانا من بشری هستم نزدیک است که فرستاده خداوند به سراغم آید و او را اجابت کنم و من دو چیز گرانبها را در میان شما به یادگار می گذارم: اولین آنها کتاب خدا که در آن هدایت و نور است پس به کتاب خدا عمل نموده و به آن چنگ زبید بعد از تشویق و ترغیب به کتاب خداوند فرمود: در باره اهل بیتم خدا را به یاد داشته باشید، در باره اهل بیتم خدا را به یاد داشته باشید، مسلم (۲۴۰۸).

پیامبر صلی الله علیه وسلم به نیکی کردن در حق اهل بیتش امر فرموده و اینکه شأن و منزلت آنها را به خاطر خویشاوندی و بزرگی آنها با او، رعایت کنیم. همانگونه که پیامبر صلی الله علیه وسلم در مورد نیکی کردن به اصحابش امر فرموده است. او از دشنام دادن و از عیبجویی کردن از

آنها نهی کرده است. از ابوسعید خدری رضی الله عنه

روایت است که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمودند: «تَسْبُوا أَصْحَابِي فَلَوْ أَنَّ أَحَدَكُمْ أَتَّفَقَ مِثْلَ أَحَدٍ ذَهَبًا مَا بَلَغَ مَدَّ أَحَدِهِمْ وَلَا نَصِيفَهُ» «اصحاب مرا دشنام ندهید. زیرا اگر یکی از شما به اندازه کوه احد، طلا اتفاق کند، به اندازه یک یا نصف مشت صدقه آنها نمی رسد». بخاری (۳۶۷۳)، و مسلم (۲۵۴۱)

از بزرگترین اصول اهل سنت که بر آن اتفاق دارند محبت اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلم، خویشاوندان و همسران او می باشد و هیچ کس بر آنها طعن و ایراد وارد نمی کند مگر اینکه آن نشانه میل به باطل و گمراهی است.

ابوزرعه می گوید: "إِذَا رَأَيْتَ الرَّجُلَ يَنْتَقِ صَاحِبَ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَحَدًا مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ فَاعْلَمْ أَنَّهُ زَنْدِيقٌ" «اگر دیدی که مردی بر یکی از اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلم عیبجویی می کند بدان که او زندق است» و امام احمد می گوید: "إِذَا رَأَيْتَ رَجُلًا يَذْكَرُ

أَحَدًا مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (أَي بِسَوْءٍ) فَاتَّهَمَهُ عَلَى الْإِسْلَامِ

"اگر مردی را دیدی که از یکی از اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلم به بدی یاد می کند بر اسلام او شک کنید». این بعضی از حقوق پیامبر صلی الله علیه وسلم بر امتش بصورت خلاصه بود و الله تعالی هدایت کننده ما و برادران ما بر ادا کردن آن و عمل نمودن به آن است.

وصلی الله وسلم علی نبینا محمد وعلی آله وصحبه أجمعین.
وآخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمین.